

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕ-ОБСЛУГОВУВАННЯ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм, Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг

(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"

(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Організація МІСЕ-обслуговування** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Готельно-ресторанний сервіс та туropolерейтинг» та освітній програмі «Міжнародний туризм», уведеної наказом по університету №118 від 03.04.2023 р., (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: ас. **Смик Оксана Степанівна**, асистент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр. н.

Погоджено
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс
та туropolерейтинг»

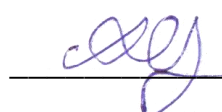
 Галина КРУЛЬ

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

 Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

 Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

 Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни полягає у забезпеченні майбутнього фахівця з туризму та готельно-ресторанного сервісу і туроперейтингу теоретичними знаннями, вміннями і практичними навичками у сфері туристичного бізнесу, а також вивченні теоретичних основ у питаннях управління галузями індустрії МІСЕ-туризму і створенні спеціалізованого туристичного продукту. Окрім того, важливим аспектом вивчення дисципліни є освоєння найважливіших правил організації ділового туризму.

Завдання: засвоєння навчального матеріалу студентами, формування практичних навичок роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем індустрії туризму і гостинності для підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Основи туризму і рекреації», «Туризмознавство», «Основи сфери гостинності», «Організація рекреаційних послуг (за видами)», «Технологія туристичної діяльності» та ін.

2. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити такі **компетентності:**

СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК19. Здатність до організації та технологічного забезпечення процесу надання основних і додаткових послуг (гостинності, харчування, дозвілля та анімації тощо) в закладах готельно-ресторанного господарства відповідно до існуючих стандартів з використанням сучасних інформаційних та інноваційних технологій.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері

ПРН25. Знати технологічні процеси та операції, пов'язані з наданням та організацією споживання основних і додаткових послуг (прийому, розміщення, харчування, дозвілля та анімації тощо) в закладах готельно-ресторанного господарства відповідно до існуючих стандартів із використанням сучасних інформаційних та інноваційних технологій

Студенти також мають:

знати: зв'язок економічного розвитку та ділового туризму, умови та фактори розвитку ділового туризму, історія і сучасні тенденції ділового туризму, особливості обслуговування ділового сегменту споживачів готельними і туристськими підприємствами, вимоги до готелів для ділових заходів.

вміти: створювати основні види документації, що використовуються у туристичній діяльності, вибудовувати ділове спілкування, укладати електронні документи, працювати із туристичними документами, раціонально організувати роботу з оргтехнікою, використовуючи можливості сучасних комп'ютерних технологій при роботі з документами, раціонально організувати та здійснювати контроль за функціонуванням системи документообігу, застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Організація MICE-обслуговування</i>													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	4	7	3,0	90	2	15	15	-	-	60	-	залік	
Заочна	4	7	3,0	90	2	4	4			82		залік	

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	сам	л		п	лаб	інд	сам	
Змістовий модуль 1. Особливості ділового туризму												
Тема 1. Сутнісна характеристика ділового туризму	11	1	1	-	-	9	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Інфраструктура для ділового туризму	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 3. Організація ділових подорожей	11	2	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Страхування в діловому туризмі	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	45	7	7	-	-	31	45	2	2	-	-	41
Змістовий модуль 2. Організація ділового туризму												
Тема 5. Вітчизняний та світовий досвід організації та розвитку ділового туризму	11	2	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 6. Характеристика та значення виставкових заходів	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 7. Маркетингові дослідження на виставці	11	2	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Технологія роботи під час та після виставкових заходів	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8	-	-	29	45	2	2	-	-	41
Разом	90	15	15	-	-	60	90	4	4	-	-	82

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	<p>Назва: Ділове спілкування в ГРС</p> <p>Завдання: Використовуючи посилання https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua/course/business-communication пройти безкоштовний онлайн-курс «Ділове спілкування». Переглянути відеоуроки та перевірити свої знання.</p> <p>Результати: демонстрація сторінки з виконаними завданнями на парі або скрін/фото сторінки надісланий на Moodle.</p>	6	10

2	<p>Назва: Google Analytics в ГРС</p> <p>Завдання: Використовуючи посилання https://learndigital.withgoogle.com/digitalworks-hop-ua/course/customers-needs-behaviours пройдіть безкоштовний онлайн-курс «Навчіться розуміти клієнтів і їхню поведінку в мережі». Перегляньте відео та перевірте свої знання</p> <p>Результати: демонстрація сторінки з виконаними завданнями на парі або скрін/фото сторінки надісланий на Moodle.</p>	6	10
3	<p>Назва: Документаційне забезпечення діяльності туристичних закладів</p> <p>Завдання: ознайомитися з основними питаннями, які надають майбутнім фахівцям уявлення про організацію діловодства та документаційне забезпечення діяльності туристичних закладів.</p> <p>Результати: усна відповідь</p>	6	5
4	<p>Назва: Національні особливості ділової етики в різних країнах світу</p> <p>Завдання: ознайомитися з національними особливостями ділової етики в різних країнах світу</p> <p>Результати: усна відповідь</p>	6	5
5	<p>Назва: Розробка рекламної продукції для закладів готельно-ресторанного сервісу</p> <p>Завдання: Розробити електронний варіант рекламного буклету та візитки закладу ГРС</p> <p>Результати: рекламний буклет та візитка підприємства</p>	6	10
Разом		30	40

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Місце культурно-пізнавального туризму в загальній класифікації видів туризму	6
2	Мотивація вибору культурно-пізнавальних видів туризму	6
3	Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі.	6
4	Поняття івентивного (подієвого) туризму	6
5	Різновиди подієвого туризму,	6
6	Місце подієвого туризму в загальній класифікації видів туризму	6
7	Ресурси івентивного туризму	6
8	Сутнісна характеристика ділового туризму	6
9	Інфраструктура для ділового туризму	6
10	Організація ділових подорожей	6
Усього		60

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- ✓ словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
- ✓ практичні заняття (індивідуальні проекти, робота в групі),
- ✓ наочні методи (презентації, відеоматеріали, майстер-класи тощо),
- ✓ електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні),
- ✓ самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Відсоток від максимальної кількості балів	Критерії оцінювання доповіді з презентацією
90-100%	<p>Зміст доповіді студента відповідає заявленій темі. Студент вільно володіє матеріалом; повністю, правильно, послідовно, обґрунтовано розкриває тему, наводить різноманітні приклади. Присутні критичний аналіз та судження, логічні висновки.</p> <p>Виклад суті доповіді є виразним, чітко виділяються головні моменти. Студент впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту.</p> <p>Мультимедійна презентація вдало доповнює виступ студента; має логічну структуру (титольний слайд, інформаційні слайди, завершальний слайд), не перенасичена текстом (не більше 40% презентації, не допускається наявність „слайдів-шпаргалок”), містить релевантний ілюстративний матеріал (графіки, діаграми, таблиці, схеми, картинки, фотографії, відеоматеріали тощо). Загальна кількість слайдів – не менше 10-ти.</p> <p>В оформленні слайдів витримано єдиний стиль, грамотно вибрана кольорова гама з урахуванням фізіологічних особливостей людини в її сприйнятті. Шаблон повинен відповідати представленій темі (або хоча б бути нейтральним).</p> <p>Інформація на слайдах ретельно структурована, достовірна, відсутні фактичні помилки. Текст презентації грамотно написаний, лаконічний і зрозумілий слухачам. Розмір шрифту не повинен бути дрібним (мінімум - 22 пт). Важливі відомості виділено за допомогою інструментів форматування.</p> <p>На додаткові запитання, які ставляться для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, студент відповідає правильно та вичерпно, без допомоги викладача чи колег.</p>

<p>80-89%</p>	<p>Зміст доповіді студента відповідає заявленій темі. Студент володіє матеріалом; повністю, послідовно розкриває тему. Присутні критичний аналіз та судження, логічні висновки. Разом з тим, студент допускає окремі помилки та неточності, що не впливає на загальний характер відповіді. Виклад суті доповіді є виразним. Студент володіє культурою мовлення, дотримується регламенту.</p> <p>Мультимедійна презентація вдало доповнює виступ студента, має логічну структуру (титольний слайд, інформаційні слайди, завершальний слайд), містить релевантний ілюстративний матеріал (графіки, діаграми, таблиці, схеми, картинки, фотографії, відеоматеріали тощо). Загальна кількість слайдів – не менше 10-ти.</p> <p>У презентації відсутні „слайди-шпаргалки”. Разом з тим, окремі слайди перенасичені текстом (більше 40%).</p> <p>В оформленні слайдів витримано єдиний стиль, грамотно вибрана кольорова гама з урахуванням фізіологічних особливостей людини в її сприйнятті. Шаблон повинен відповідати представленій темі (або хоча б бути нейтральним).</p> <p>Інформація на слайдах ретельно структурована, достовірна, проте наявні незначні фактичні помилки. Текст презентації грамотно написаний, лаконічний. Розмір шрифту не повинен бути дрібним (мінімум - 22 пт). Важливі відомості виділено за допомогою інструментів форматування.</p> <p>На додаткові запитання, які ставляться для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, студент дає недостатньо вичерпні відповіді або відповідає за допомогою викладача чи колег.</p>
<p>70-79%</p>	<p>Зміст доповіді студента відповідає заявленій темі. Студент виявляє знання і розуміння основного матеріалу теми, проте у доповіді допускає суттєві помилки. Порушено логіку розкриття основних питань теми.</p> <p>Мультимедійна презентація має структуру (титольний слайд, інформаційні слайди, завершальний слайд), містить релевантний ілюстративний матеріал (графіки, діаграми, таблиці, схеми, картинки, фотографії, відеоматеріали тощо). Загальна кількість слайдів – не менше 8-ми.</p> <p>Розмір шрифту не повинен бути дрібним (мінімум - 22 пт).</p> <p>У презентації відсутні „слайди-шпаргалки”. Разом з тим, більшість слайдів перевантажені текстом (більше 40%). Важливі відомості на слайдах ніяк не виділено, наявні фактичні та граматичні помилки.</p> <p>Відповіді на додаткові запитання студент дає не одразу, при цьому відповіді нечіткі.</p>
<p>50-69%</p>	<p>Зміст доповіді студента не в повній мірі відповідає заявленій темі. Студент допускає грубі помилки у висвітленні питань теми.</p> <p>Композиція доповіді нелогічна.</p> <p>Під час виступу студент зчитує текст зі „слайдів-шпаргалок”.</p> <p>Загальна кількість слайдів мультимедійної презентації - менше 7-ми.</p> <p>Стилю презентації не дотримано. Більшість слайдів перевантажені текстом (більше 40%), який до того ж містить грубі граматичні помилки. Важливі відомості на слайдах ніяк не виділено, наявні фактичні помилки.</p> <p>Ілюстративний матеріал не завжди узгоджується зі змістом доповіді.</p> <p>При відповіді на додаткові запитання студент довго вагається, невпевнено формулює її, не може чітко, зрозуміло викласти свою думку стосовно поставленої проблеми.</p>
<p>30-49%</p>	<p>Зміст доповіді студента значною мірою не відповідає заявленій темі. Студент не орієнтується в темі.</p> <p>Під час виступу студент зчитує текст зі „слайдів-шпаргалок”, яких</p>

	<p>більшість у презентації. Загальна кількість слайдів мультимедійної презентації - менше 6-ти. Стилю презентації не дотримано. Інформація на слайдах містить фактичні помилки. Ілюстративний матеріал практично відсутній або переважно нерелевантний доповіді. Доповідь та презентація потребують суттєвого доопрацювання студентом.</p>
--	---

Відсоток від максимальної кількості балів	Критерії оцінювання усної відповіді
90-100%	<p>Студент дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами. Знання предмету міцні і глибокі, виходять за межі навчальних програм, підручників і навчальних посібників та носять науковий та інноваційний характер (самостійно на основі первинних знань, отриманих від педагога чи з підручника). Знання використовуються вільно. Легко і самостійно переносяться на нові види діяльності в межах обраної професії. На додаткові запитання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, студент відповідає правильно та вичерпно, без допомоги викладача чи колег.</p>
80-89%	<p>Студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем. Знання студент трансформує самостійно, легко переносить на нові види діяльності в межах теми чи предмету, що вивчається. Студент допускає незначні неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача. На додаткові запитання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, дає недостатньо вичерпні відповіді або відповідає за допомогою викладача чи колег.</p>
70-79%	<p>Студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Знання завчені з підручника переказуються без їхнього розуміння, відповідь є неконкретною, поверховою, без наведення прикладів. Не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається. Відповіді на запитання дає не одразу, завченими з підручника фразами, після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі.</p>
50-69%	<p>Студент у відповіді викладає матеріал не достатньо зв'язано і послідовно, допускає грубі помилки, або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача. У відповідях на додаткові запитання мають місце заминки і перерви, студент не може пояснити проблему, розуміє її приблизно.</p>
30-49%	<p>Студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача. Виявляє незнання і нерозуміння навчального матеріалу, не орієнтується в предметі та як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань. Потребує подальшої роботи над засвоєнням питання.</p>

Кількість балів за одне правильне тестове завдання	Критерії оцінювання тестових завдань
0,5-1 балів	Тестове завдання складається, принаймні, з чотирьох варіантів змістовних відповідей, з яких лише одна правильна. Неправильні відповіді неочевидні та виглядають правдоподібними за відсутності знань із питання, релевантного тестовому завданню.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота				Підсумковий тест (теор.)	Сума
Модуль №1		Модуль №2			
Теор. (тести)	Практ.	Теор. (тести)	Практ.		
10	20	10	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D		
50-59	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента під час семінарського заняття);
- захист презентації;
- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: залік (тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модуля, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 передбачає накопичення 30 балів (20 з яких – виконання практичних робіт, 10 – тестовий контроль), ЗМ2 – 30 балів (20 – практичні, 10 – тести), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Кузик С.П. Географія туризму: навч. посібн. Київ : Знання, 2011. 271 с.
2. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. Київ: Знання, 2008. 661 с.
3. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: навч. посібн. / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
4. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібн. Київ : Знання, 2008. 343 с.
5. Нікітенко С.І. Діловий туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку // Наукові праці. Том 52. Вип. 39. С.139-143.
6. Головка О.М. Організація готельного господарства: навч. посібн. К.: Кондор, 2012. 338 с.
7. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. К.: Знання, 2011. 334 с.
8. Федорченко В.К. Готельне господарство: основні показники, оцінка якості послуг: навч. посіб. / В.К. Федорченко, І.М. Мініч. К.: Логос, 1999. 76 с.
9. Федорченко В.К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму / В.К. Федорченко. К.: Слово, 2004. 471 с.

Додаткова література

1. Дехтяр Н. А. Тенденції розвитку світового ринку ділового туризму // Проблеми економіки № 1, 2014. С. 43-51.
2. Максимюк М.Н. Оцінка стану та перспективи розвитку ділового туризму // Культура народів Причорномор'я. 2012. №234. С. 67-70.
3. Міжнародні виставки і ярмарки 2017-2018. Частина 4. Офіційний веб-сайт візового агентства «Просто віза» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://prosto-visa.com.ua/uk/articles/mizhnarodni-vystavkyi-yarmarky-2017-2018-chastyna-4>
4. Музичка Є.О. Стан і тенденції розвитку ділового туризму в Україні // Економіка та держава. № 1, 2018. С. 55-60.
5. Нікітенко С. І. Діловий туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку // Вид. ЧДУ імені Петра Могили. 2006. т. 52. вип. 39. С. 139-143.

6. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://me.gov.ua/>.
7. Офіційний міжнародний портал статистики, ринкових даних та маркетингових досліджень: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.statista.com/topics/2439/global-business-travel-industry>
8. Сливенко В.А. Класичні та сучасні бізнес стратегії туристичних підприємств / В.А. Сливенко, А.О. Єрмакова, // Ефективна економіка, № 11, 2018. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>
9. Титова Н. Діловий туризм в Україні: основні проблеми розвитку та шляхи їх вирішення // «Економіка і менеджмент культури». 2013. №1. С.67-74.
10. Туристична діяльність в Україні у 2016 році. Статистичний бюлетень // Держслужба статистики України, 2017. 76 с.
11. Master Card: Україна поза рейтингом // Український туризм: Всеукраїнське видання для професіоналів туристичного бізнесу. № 1. 2017. С. 26-31.
12. Travel & Tourism Economic Impact 2011 Ukraine, World Travel & Tourism Council. - London, 2011. - 20 p.